

met én voor elkaar!

Stadhuisplein 344 A
5038 TH Tilburg

Aan de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

013 - 580 27 68
secretariaat@vvmc.nl
www.vvmc.nl

Tilburg, 26 februari 2026

Betreft: Sociale veiligheid in het openbaar vervoer – veilig werken als randvoorwaarde voor veilig reizen.

Geachte leden van de Kamer,

De Vakbond voor Machinisten en Conducteurs (VVMC) richt zich tot u naar aanleiding van de aanhoudende en toenemende problematiek rondom agressie en geweld in het openbaar vervoer. Wat voor velen een incident lijkt, is voor onze leden dagelijkse realiteit.

Op 13 april 2024 werd een conductrice – lid van onze vakbond – ernstig mishandeld. Zij werd geschopt, geslagen en van een trap geduwd door een 15-jarige jongeman. Het incident leidde terecht tot maatschappelijke en politieke verontwaardiging. Het staat echter niet op zichzelf. Onze leden worden structureel geconfronteerd met verbale agressie, intimidatie, fysiek geweld, spugen, bedreigingen en in sommige gevallen wapens.

Recent overleed in de Duitse deelstaat Rijnland-Palts een conducteur na een gewelddadige aanval tijdens een kaartcontrole.

Dat een dergelijk fataal incident zich onlangs in Nederland nog niet heeft voorgedaan, mag geen geruststelling zijn. De vraag is niet of het gebeurt maar wanneer.

Veilig werken is de basis voor veilig reizen. Zonder sociale veiligheid voor het personeel is ook de veiligheid van reizigers niet gegarandeerd.

Veilig reizen in het OV

Veilig werken is de basis voor veilig reizen

1. Urgentie

Het aantal meldingen van agressie, overlast en vandalisme in treinen en op stations is zowel in 2024 en 2025 verder gestegen. Dit beïnvloedt niet alleen de veiligheidsbeleving van reizigers, maar vooral die van het rijdend personeel. Voor onze achterban is veiligheid geen theoretisch thema, maar een dagelijkse realiteit waarmee zij direct worden geconfronteerd.

2. Huidige situatie schiet tekort

Hoewel werkgevers aandacht hebben voor sociale veiligheid, is deze vanuit de politiek onvoldoende structureel geborgd. Wij signaleren:

- Toenemende agressie (spugen, fysiek en verbaal geweld, wapens, psychisch geweld, bedreiging en intimidatie) richting personeel en reizigers;
- Grote verschillen in aanpak tussen vervoerders en regio's (Zeeuwse lijn, Maarheeze, Vechtdallijn);
- Te weinig preventieve inzet en maatregelen, zoals: back-up, ingangscontrole, 100%-controle, duidelijke en strenge strafmaatregelen, toegang tot landelijke registratiesystemen voor conducteurs, stewards en V&S/S&V-medewerkers, alsmede het niet continueren van politieposten op stations;
- Structurele onderbezetting, "onrechtmatig afschalen" op risicolocaties en zeer hoog landelijk ziekteverzuim;
- Onvoldoende politieke begroting voor structurele oplossingen die voortkomen uit maatschappelijke problematiek rondom sociale veiligheid bij vervoerders;
- Het ontbreken van een noodzakelijke paragraaf over sociale veiligheid in concessies;
- Ad-hoc maatregelen die niet bijdragen aan structurele oplossingen.

3. Standpunt VVMC

De VVMC staat voor sociale en fysieke veiligheid binnen en rondom het openbaar vervoer.

Onze belangrijkste punten:

- Structurele en langjarige investeringen in sociale veiligheid (geen pilots, maar duurzame financiering);
- Meer zichtbare aanwezigheid van personeel op trein en station: conducteurs, stewards, politieposten, Veiligheid & Service, Service & Veiligheid, Tickets & Service en extra toezicht op risicolocaties;
- Een preventieve aanpak, inclusief risicoanalyses per lijn, een hotspotbenadering en betere samenwerking tussen vervoerders, ProRail, politie en gemeenten;
- Betere bescherming, opleiding en nazorg voor personeel;
- Zorgvuldige inzet van technologie, zoals slimme camera's en AI, altijd ondersteunend aan mensen en binnen duidelijke privacy kaders. De Kamer noemt deze technieken expliciet als onderwerp;
- Bij wet geregelde minimale en strengere strafmaatregelen;
- Toegang tot landelijke registratiesystemen voor conducteurs, stewards en V&S/S&V-medewerkers;
- Betere en intensievere naleving van bestaande afspraken tussen ketenpartners;
- Een wettelijke regeling ter versterking van de bewijskracht van verklaringen van toezichthouders binnen het OV.

4. Stijgende lijn en trends

De VVMC constateert een stijgende lijn van toenemende agressie tegen het spoorpersoneel en reizigers vanuit hun leden. Deze stijgende lijn blijkt ook uit de jaarcijfers van de vervoerders.

5. Aanbevelingen aan de Kamer

- Voer een landelijke 'zero tolerance'-aanpak tegen agressie in;
- Stimuleer technologie, maar voorkom dat deze wordt gebruikt om menskracht te reduceren;
- Verhoog en borg structureel de veiligheidsbudgetten voor het OV;
- Stel een wettelijke regeling vast ter versterking van de bewijskracht van verklaringen van toezichthouders binnen het OV;
- Stel minimumnormen vast voor bemensing op trein en station;
- Zorg voor snelle afhandeling van strafbare feiten: directe beslissing over vervolging, mogelijkheid tot snelle strafbeschikking, dagvaarding of transactie en een kortere doorlooptijd voor slachtoffer en verdachte;
- Stel OV-boa's in staat om overlastgevers effectief aan te pakken. Hiervoor dienen zij toegang te krijgen tot het vreemdelingenregister en, onder voorwaarden, tot de strafrechtketendatabank;
- Voorkom verdere afschaling van BOA-functionarissen binnen het OV.

Wij roepen de Kamer op om:

1. Een landelijke zero-tolerance-aanpak tegen agressie in het OV vast te leggen;
2. Structurele veiligheidsbudgetten te verhogen en wettelijk te borgen;
3. Minimumnormen voor personele bezetting wettelijk vast te stellen;
4. Snelle strafrechtelijke afhandeling via versnelde procedures te waarborgen;
5. OV-boa's effectief uit te rusten met de noodzakelijke bevoegdheden;
6. Technologie te stimuleren, maar niet als vervanging van menskracht;
7. Sociale veiligheid expliciet en verplicht op te nemen in concessies;
8. Politieke regie te voeren op naleving van ketenafspraken;
9. Een wettelijke regeling vaststellen ter versterking van de bewijskracht van verklaringen van toezichthouders binnen het OV.

met én voor elkaar!

Slotbeschouwing

Sociale veiligheid in het openbaar vervoer is geen abstract beleidsvraagstuk, maar een concrete verantwoordelijkheid binnen het publieke domein. De mensen die dagelijks het openbaar vervoer draaiende houden – moeten hun werk kunnen doen zonder angst voor agressie of geweld.

Wanneer medewerkers zich onveilig voelen, raakt dat niet alleen henzelf, maar ook de veiligheid van reizigers en het vertrouwen in het openbaar vervoer als publieke voorziening. Veilig werken en veilig reizen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

De geschetste cijfers tonen geen incidentele piek, maar een structurele ontwikkeling. Dat vraagt om structurele antwoorden. Niet in de vorm van tijdelijke maatregelen of pilots, maar door heldere politieke keuzes, wettelijke borging en duurzame investeringen.

De VVMC roept de Kamer op om sociale veiligheid in het openbaar vervoer expliciet te erkennen als publieke prioriteit en daarop te handelen. Bescherm reizigers, bescherm medewerkers en bescherm het openbaar vervoer als essentiële publieke voorziening.

Begin bij de mensen die het iedere dag mogelijk maken.

Met vriendelijke groet,

Namens het hoofdbestuur van VVMC

Dhr. H. van der Laan, Voorzitter VVMC